

KAZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ
Kazım Karabekir Faculty of Education

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ / ATATÜRK UNIVERSITY

KÂZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF KÂZIM KARABEKİR EDUCATION FACULTY

Araştırma Makalesi

Doi: 10.33418/ataunikkefd.875084

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MESAFE KAVRAMINA İLİŞKİN SAHİP OLDUKLARI METAFORLAR

THE METAPHORS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES REGARDING THE CONCEPT OF SOCIAL DISTANCE

Memet KUZEY

Bayburt Üniversitesi, Bayburt Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi,
Bayburt, Türkiye

e-posta: memetkuzey@bayburt.edu.tr ORCID ID:0000 0002 9866 8134

Başvuru Tarihi: 05.02.2021 Yayına Kabul Tarihi: 08.10.2021 Yayınlanma Tarihi: 30.12.2021

Atıf/Citation: Kuzey, M. (2021). Sosyal bilgiler eğitimi öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 357-371. Doi: 10.33418/ataunikkefd.875084

Öz

Toplumlar tarihin belirli dönemlerinde pandemik salgınlara maruz kalmışlardır. Bu salgınlara karşı önlemler alıp, yaşamlarını devam ettirebilmişlerdir. Günümüzde salgınlar küresel boyutta insanları tehdit etmeye devam etmektedir. Kovid-19 virüsü ekonomiden eğitime birçok alanı etkilemiş ve normal yaşam standartlarını değiştirmiştir. Sosyal mesafe, maske ve hijyen şeklinde özetlenen tedbirleri ortaya çıkarmış ve yeni yaşam koşullarını oluşturmuştur. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler eğitimi anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının “sosyal mesafe” kavramına yönelik algılarını ortaya koymaktır. Araştırma nitel yöntemlerden olgubilim deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu Bayburt Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı’nda 2019-2020 akademik yılında öğrenim gören 126 katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcıların “sosyal mesafe” kavramına yönelik algıları yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Katılımcıların sosyal mesafe kavramına ilişkin toplam 81 geçerli metafor ürettikleri görülmüştür. Bu metaforlar 6 farklı kategori altında toplanmıştır. Çalışma sonucunda katılımcıların sosyal mesafe kavramının sözlük anlamları olumsuz olmasına rağmen genel olarak olumlu anlamda ifade ettikleri görülmüştür. Sosyal mesafe kavramını daha çok koruyucu, umut ve tedavi edici olarak gördükleri belirlenmiştir. Yine katılımcıların sosyal mesafe kavramını sözlük anlamında olduğu gibi olumsuzluğu çağrıştıran umutsuzluğun ve çaresizliğin algısı olarak ifade ettikleri sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kovid-19, Metafor, Öğretmen Adayları, Sosyal Mesafe

Abstract

Societies have been exposed to pandemic in certain periods of history. They were able to take measures against these epidemics and continue their lives. Today, epidemics continue to threaten the inhabitants of the global village. The Covid-19 virus has affected many areas from economy to education and changed normal living standards. It revealed the measures summarized as social distance, mask and hygiene and created new living conditions. The aim of this study is to reveal the perceptions of pre-service teachers studying in the department of social studies education towards the concept of "social distance". The research was carried out using the phenomenological design, one of the qualitative methods. The study group consists of 126 participants studying at the Department of Social Studies Education, Bayburt Faculty of Education the 2019-2020 academic year. Participants' perceptions of the concept of "social distance" were collected using a semi-structured interview form. The data obtained from the participants were analyzed by content analysis. It was observed that the participants produced a total of 81 valid metaphors regarding the concept of social distance. These metaphors are grouped under six different categories. As a result of the study, it was seen that the participants expressed the concept of social distance in a positive sense, although the dictionary meanings were negative. It was determined that they saw the concept of social distance as more protective, hopeful and therapeutic. Again, it was concluded that the participants expressed the concept of social distance as the perception of hopelessness and despair that evoke negativity, as in a dictionary sense.

Keywords: Covid-19, Metaphor, Social Distance, Teacher Candidates

GİRİŞ

İnsanlık tarihinde Pandemik (Pandemic) adı verilen büyük salgın hastalıklar dönemselsel olarak hep olagelmıştır. Bu salgınlar çiçek, veba, kolera, sıtma, tifo, AIDS, Ebola, kuş ve domuz gribi gibi bazen doğrudan bir virüs, bazen de diğer afetlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve insanlığı tehdit etmiştir. İnsanların ölümlerine, sağlık düzeylerinin gerilemesine ve yaşam kalitelerinin düşmesine sebep olmuştur.

Kovid-19 virüsü kısa süre içerisinde insanları etkilemiş ve insanların çözmeleri gereken en büyük problemlerden biri olmuştur. İnsanlar, Kovid-19'un yayılmasını önlemek, sağlık çalışanlarının mücadelesini kolaylaştırmak (Suppawittaya vd., 2020) ve nihayetinde ortadan kaldırılmak için koruyucu tedbirler almışlardır. Sosyal mesafe, maske ve hijyen kavramları ile ifade edilen bu koruyucu tedbirler, insanların günlük hayatlarını sürdürebilmelerinin de sağlık kuralları hâline gelmiştir. Kovid 19'a karşı insanların edinmiş oldukları bu deneyimler yaşam kalitelerini etkilemiş ve yeni yaşam standartlarını oluşturmuştur.

Yeni normal yaşam kurallarından biri olan sosyal mesafe; insanların evlerinde, sokaklarında, caddelerinde, mahallelerinde, sosyal yaşam alanlarında, toplu taşıma araçlarında kısacası iki insanın olduğu her alanda uyulması gereken en önemli koruyucu sağlık kurallarından birini ifade etmektedir. Sözlük anlamı olarak sosyal mesafe; belirli insanlar arasında olduğu düşünülen kopukluk, uzaklık ve soğukluk şeklinde algılanan sübjektif duygu, (2) birbirini tanımayan insanların etkileştiği durumlarda aralarına koydukları ve korudukları mesafe düzeyini (Türk Dil Kurumu [TDK], 2011) tanımlayan negatif bir çağrışıma sahiptir. Sosyal mesafe, Kovid-19'un bulaşıcı eğilimine karşın henüz izole edilmemiş daha geniş bir toplulukta yaşayan insanlar arasındaki etkileşimleri en aza indirmek için tasarlanan eylemsel bir ifade (Suppawittaya vd., 2020) olarak da tanımlanır.

İnsanlar, günlük yaşamlarındaki düşüncelerini, eylemlerini ve deneyimlerini ifade edebilmek için kavramlara ihtiyaç duyarlar (Seefeld vd., 2015). Bu kavramlar, insanların sosyal mesafeye ilişkin algılarını, düşüncelerini ve eylemde bulunma tarzlarını

anlamlandırdığı gibi doğaları gereği de metaforik bir yapıya sahiptirler (Lakoff & Johnson, 2015). Metaforlar, insanların zihinsel yaşamlarını (deneyimlerini) (Ricoeur, 1978) açıklamalarının kolay yöntemi ve kavramsal düşüncelerinin bir sonucudur. Metafor, bir kavramı farklı bir kavramla tanımlama, benzetme yönüyle betimleme, farklı boyutta görülme ve yorumlamadır. Dolayısıyla soyut ve özel olan şeyleri daha anlaşılır kılan bir deneyimi ifade eder (Ahn & Kwon, 2007).

Metaforlar, insanların sosyal hayatlarındaki temel anlayışlarına açılan bir pencere olup, sosyal dünyaları hakkında bilgi içerirler. Çünkü insanların deneyim ve eylem dilleri ihtiyaç, duygu, düşünce gibi aynı özellikleri ortaya koyar (Landau vd., 2010). Bu bağlamda insan deneyimleri daha iyi bir yaşam olasılıklarını gösterdiğinden ve sorunlara alternatif çözümler ürettiğinden (Bonde, 2005) sosyal olayların değerlendirilmesinde de kullanılabilir (Jia & Smith, 2013).

Metaforlar, insanların hayat pratiklerini inşa (ve yeniden inşa) etmelerinde önemli bir role sahip oldukları görülmektedir. İnsanların kendi dünyalarını inşa ve ifade etmede önemli bir zihinsel modelleme mekanizması (Aslan ve Bayrakçı, 2006) olarak görülen metaforların eğitime yansımaları da bir o kadar önemlidir. Metaforlar eğitimde, öğrenme sürecini motive eder, sözcük dağarcığını geliştirir, soyut, karmaşık, güç kavramların kavratılmasını sağlar, kavramları etkin bir şekilde yapılandırır, anlamlı öğrenmeye katkı sağlar, eleştirel düşünme becerilerini geliştirir, kavramlar hakkında farkındalık oluşturur, problem çözümlerde yardımcı olur, bilinmeyen şeylerin öğretilmesinde, öğrenilen bilginin akılda tutulmasında ve bilişsel süreçlerin değerlendirilmesinde kullanılabilir.

Sosyal mesafe kavramına yönelik alanyazın incelendiğinde (Suppawittaya vd., 2020; Koçak ve Harmancı, 2020; Vernooij-Dassen vd., 2020; Direkli-Tecirli vd., 2020; Wilder-Smith ve Freedman, 2020; Yılmaz vd., 2020; Huremovic, 2019; Taşdemir-Yiğitoğlu ve Vural, 2019; Lakoff, ve Johnson, 2015; Kale ve Çiçek, 2015; Jia ve Smith 2013; Gediktaş-Bozkurt, 2012; Landau, vd., 2010; Taşkın vd., 2006) gibi bilim insanları tarafından farklı konularda incelendiği, fakat Kovid-19 ile birlikte kamuoyunda tartışılan sosyal mesafe kavramıyla ilgili metafor çalışmalarının sınırlı olduğu görülmektedir. Kovid-19'un sonucunda sosyal mesafe, sosyal, zihinsel ve bilişsel olarak olumsuz etkilerden korunmayı tanımlamaktadır (Vernooij vd., 2020). Bu anlamda öğretmen adayları sosyal mesafe kavramına ilişkin algılarını, düşüncelerini hangi metaforlar aracılığıyla ifade ettikleri araştırmanın gerekçeleri arasında yer almaktadır.

Kovid-19 virüsünün, sosyal ve eğitim-öğretim hayatını, meslek yaşantısını, arkadaşlık ilişkileri gibi pek çok alanı etkilediği görülmektedir (Koçak ve Harmancı, 2020). Sosyal bilgiler öğretmen adayları yüz yüze eğitimlerine devam ettikleri bir sırada Kovid-19 salgını ile birlikte uzaktan eğitime devam etmek zorunda kalmışlardır. Böylece sosyal mesafe kavramı, günlük yaşantılarında sıklıkla kullandıkları ve deneyimledikleri bir kavram haline dönüşmüştür. Bu durum zihinlerinde derin izler bırakabileceğini gibi bakış açılarını da etkileyebilecektir. Öğretmen adayları sözlük anlamı negatif olan sosyal mesafe kavramını Kovid-19'dan sonra nasıl algıladıkları ve yorumladıkları araştırma açısından önemli görülmektedir. Bu araştırma sonuçlarının lisans öğrencilerinin eğitimine, öğretmen adaylarının kendi mesleki hayatlarında bu tekniği kullanma becerilerine ve ilgili literatüre katkı sağlayacağı varsayılmaktadır. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmektir. Araştırmada bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara da yanıt aranmıştır.

1. Öğretmen adayları sosyal mesafe kavramına ilişkin algılarını genellikle hangi metaforları kullanarak açıklamaktadır?

2. Sosyal mesafe kavramına ilişkin katılımcıların sahip oldukları metaforlar ortak özelliklerine göre hangi kategoriler altında toplanmaktadır?

YÖNTEM

Bu başlık altında araştırmada kullanılan model, araştırmanın çalışma grubuna, verilerin toplanmasına ve çözümlenmesine ilişkin bilgileri içermektedir.

Araştırma Modeli

Araştırmada sosyal mesafe kavramının nasıl algılandığına dair derinlemesine ve ayrıntılı bilgi sahibi olunmasına olanak tanıyan nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Olgubilim deseni kullanılarak öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına ilişkin algı ve deneyimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 akademik yılı bahar döneminde Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören toplam 126 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ilişkin veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Çalışma Grubu

Cinsiyet	(f)	(%)
Kadın	86	68,50
Erkek	30	31,50
Toplam	126	100

Tablo 1’e göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun n=87 (% 68,50) kadın öğrencilerin oluşurken, grupta yer alan erkek öğretmen adaylarının sayısı ise n=30 (% 31,50)’dir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı geliştirilirken ilgili literatür incelenmiş. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla “sosyal mesafe ..... e/a benzer/gibidir; çünkü .....” yazılı olan yarı yapılandırılmış formlar elektronik adreslerine gönderilmiştir. Öğretmen adaylarına sosyal mesafe kavramına ilişkin sahip oldukları metaforu gerekçesiyle birlikte yazmaları istenmiştir. Metaforların kullanıldığı çalışmalarda “gibi/benzer .....” sözcüğü genel olarak zihinsel imgenin konusu ve zihinsel imgenin kaynağı arasındaki bağı daha iyi açıklamak için kullanılmaktadır. “Çünkü ....” kelimesi ise üretilen metaforlar mantıksal dayanak sağlamak amacıyla kullanılmaktadır (Saban, 2008). Daha sonra bu formları elektronik ortamda geri göndermeleri istenmiştir. Öğretmen adaylarından gelen

elektronik posta sayısı bir (1) ile sınırlandırılmıştır. Öğretmen adaylarının gönderdikleri bu formlar çalışmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur.

Araştırmanın Etiği

Araştırmaya katılan öğretmen adayları gönüllülük esasına göre davet edilmiştir. Öğretmen adaylarına verdikleri bilgileri sadece araştırmada kullanılacağı asla araştırmanın dışında herhangi bir platformda kullanılmayacağı belirtilmiştir. Öğretmen adaylarının elektronik postalarına yarı yapılandırılmış form linki gönderilmiş olup, öğretmen adaylarından formları doldurduktan sonra link üzerinden geri bildirimde bulunmuşlardır. Çalışmanın etik uygunluğunun tespiti için Bayburt Üniversitesi Bayburt Eğitim Fakültesi Dekanlığına başvurulmuş olup, 16/07/2020-13418 tarihi ve sayısı ile gerekli izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayacak kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

İçerik analizi ve değerlendirilmesi yapılırken beş aşama dikkate alınarak analiz edilmiştir. Bu aşamalar; (1) metaforların adlandırılması, (2) metaforları eleme ve arıtma, (3) derleme ve kategori geliştirme, (4) geçerlik ve güvenilirliği sağlama ve (5) verilerin bilgisayar ortamına aktarılma aşaması ve sunumudur (Saban, 2008).

(1) Metafor kodlama ve ayıklama aşaması: Bu aşamada katılımcılar tarafından üretilen metaforlar 1'den başlayarak sıra numarası verilmiştir. Bu aşamada katılımcılar tarafından geliştirilen metaforların belirgin bir şekilde ifade edilip edilmediğine dikkat edilmiştir. Katılımcıların ifade ettiği metaforlar kodlanmıştır.

(2) Eleme ve arıtma aşaması: Bu aşamada her metafor metaforun konusu (1), metaforun kaynağı (2) ve metaforun konusu ile kaynağı arasındaki ilişki incelenerek analiz edilmiştir. İncelenen metaforların gerekçeleri belirtilmediği, sadece tanımlanmanın yapıldığı ve boş bırakılan formlar tespit edilerek değerlendirme dışında tutulmuştur.

(3) Derleme ve kategori geliştirme aşaması: Bu aşamada katılımcılar tarafından geliştirilen metaforların gerekçeleri ve ortak özellikleri de dikkate alınarak kategorileştirme yapıldı. Bu kategorilerde verilen metafor ifadelerinin kimin tarafından üretildiği harfler ve rakamlar kullanılarak belirtilmiştir. Öğretmen adaylar için (Ö) ve numara sırasını belirtmek içinde sayılar (1, 2, 3 gibi) kullanılmıştır. (Örneğin, Ö1).

(4) Geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması: Oluşturulan tüm metaforlar ve kategoriler bu aşamada bir liste halinde ilgili uzmanlara verilmiştir. Uzmanların görüşleri dikkate alınarak güvenilirlik için (Görüş birliği/Görüş birliği + Görüş ayrılığı) formülü (Miles ve Huberman 1994) kullanılarak araştırmanın güvenilirliği hesaplanmıştır. Bu araştırmanın güvenilirliği $81/81+3= 0,96$ olarak hesaplanmıştır

(5) Verilerin bilgisayar ortamına aktarılma aşaması ve sunumu: Kavramla ilgili katılımcıların sosyal mesafe kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar bilgisayara aktarılmıştır. Katılımcıların ürettikleri metaforlara ilişkin sayılar (f) ve yüzdeler (%) hesaplanarak verildi.

BULGULAR

Araştırmaya alınan öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar iki ana başlık altında sunulmuştur. Başlıklar; “öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına ilişkin geliştirmiş oldukları metaforlar” ve öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına ilişkin geliştirmiş oldukları metafor kategorileri” şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarının sosyal mesafe kavramına ilişkin geliştirmiş oldukları metaforlar Tablo 2 verilmektedir.

Tablo 2.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Mesafe Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar

Sıra No	Oluşturulan metafor	Frekans (f)	Yüzde (%)	Sıra no	Oluşturulan metafor	Frekans (f)	Yüzde (%)
1	Kalkan	14	11,11	42	Gül	1	0,79
2	Hayat	6	4,76	43	Hapishane	1	0,79
3	Güneş	5	3,96	44	Hijyen	1	0,79
4	Duvar	4	3,17	45	İhtiyaç	1	0,79
5	Sağlık	4	3,17	46	İlaç	1	0,79
6	Aşk	3	2,38	47	İnsan	1	0,79
7	Çerçeve	3	2,38	48	İzole	1	0,79
8	Uçurum	3	2,38	49	Kahraman	1	0,79
9	Uzak	3	2,38	50	Kale	1	0,79
10	Ülke	3	2,38	51	Kanun	1	0,79
11	Dua	2	1,58	52	Kaplumbağa	1	0,79
12	Ev	2	1,58	53	Kirli el	1	0,79
13	Nefes	2	1,58	54	Konut	1	0,79
14	Su	2	1,58	55	Korunak	1	0,79
15	Umut	2	1,58	56	Koruma	1	0,79
16	Yaşam	2	1,58	57	Kural	1	0,79
17	Zırh	2	1,58	58	Mahremiyet	1	0,79
18	Ağaç budama	1	0,79	59	Maske	1	0,79
19	Ağaç dalı	1	0,79	60	Mesafe	1	0,79
20	Anayasa	1	0,79	61	Oyuncu	1	0,79
21	Anne	1	0,79	62	Önlem	1	0,79
22	Arkadaş	1	0,79	63	Öz saygı	1	0,79
23	Aslan	1	0,79	64	Pencere	1	0,79
24	Ast üst ilişkisi	1	0,79	65	Polis	1	0,79
25	Aşı	1	0,79	66	Reçete	1	0,79
26	Ateş	1	0,79	67	Saygı	1	0,79
27	Baba	1	0,79	68	Şefkat	1	0,79
28	Baret	1	0,79	69	Seviye	1	0,79
29	Bebek	1	0,79	70	Soba	1	0,79
30	Bilinç	1	0,79	71	Sorumluluk	1	0,79
31	Bowling labutları	1	0,79	72	Tabela	1	0,79
32	Cankurtaran	1	0,79	73	Temenni	1	0,79
33	Can simidi	1	0,79	74	Trafik ışığı	1	0,79
34	Cetvel	1	0,79	75	Trafik kuralı	1	0,79
35	Cümle	1	0,79	76	Trip	1	0,79
36	Çamur	1	0,79	77	Üzüntü	1	0,79
37	Düşman	1	0,79	78	Yakın	1	0,79
38	Düşünce	1	0,79	79	Yaş	1	0,79
39	Emniyet kemeri	1	0,79	80	Yol	1	0,79
40	Evin çatısı	1	0,79	81	Yolculuk	1	0,79
41	Fırsat	1	0,79		Toplam	126	100

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adayları sosyal mesafe kavramına yönelik 81 farklı metafor ve toplamda ise 126 metafor geliştirdikleri görülmektedir. Bu metaforlar incelendiğinde öğretmen adaylarının olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir. Katılımcılar sosyal mesafe kavramını en çok %11,11 ile kalkan, daha sonra ise sırasıyla

%4,76'si hayat, %3,96'ü güneş, %3,17'ü duvar ve %3,17'ü sağlık metaforları ile ifade etmişlerdir. Bunun dışında sosyal mesafe kavramının en çok benzetildiği metaforlar sırasıyla %2,38'si aşk, %2,38'si çerçeve, %2,38'si uçurum, %2,38'si uzak ve %2,36'sı ülke şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların (n=126) düşünce ve duyguları ifade etmede benzer veya farklı şekillerde 81 farklı metafor geliştirmeleri dilsel bir zenginlik olarak yorumlanmıştır. Öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları metaforlara ilişkin kategoriler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmeni Adaylarının Sosyal Mesafe Kavramına İlişkin Geliştirmiş Oldukları Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metaforlar	Metafor sayıları	Metafor frekansı	Metafor yüzdesi
Koruyucu olarak sosyal mesafe	Kalkan (14), duvar (4), sağlık (4), çerçeve (3), ülke (3), ev (2), zırh (2), anayasa (1), anne (1), baba (1), baret (1), cankurtaran (1), can simidi (1), emniyet kemeri (1), evin çatısı (1), hijyen (1), izole (1) kahraman (1), kale (1), kanun (1), kaplumbağa (1), konut (1), koranak (1), koruma (1), kural (1), mahremiyet (1), maske (1), önlem (1), pencere (1), polis (1), trafik ışığı (1), trafik kuralı (1), yaş (1), yol (1)	34	59	46,82
Umut olarak sosyal mesafe	Güneş (5), dua (2), su (2), umut (2), ağaç budama (1), ağaç dalı (1), arkadaş (1), bebek (1), bowling labutları (1), fırsat (1), gül (1), ihtiyaç (1), insan (1), öz saygı (1), saygı (1), sorumluluk (1), şefkat (1), temenni (1), yakın (1), yolculuk (1).	20	27	21,43
Belirsizlik ve karamsarlık olarak sosyal mesafe	Aşk (3), uçurum (3), uzak (3), aslan (1), ateş (1), cümle (1), çamur (1), düşman (1), hapisane (1), kirli el (1), oyuncu (1), üzüntü (1), trip (1)	13	19	15,08
Beden-bölüm işlevi olarak sosyal mesafe	Hayat (6), nefes (2), yaşam (2), bilinç (1), düşünce (1).	5	12	9,52
Ölçüt ve araç olarak sosyal mesafe	Cetvel (1), alt-üst ilişkisi (1), mesafe (1), seviye (1), soba (1), tabela (1).	6	6	4,77
Tedavi edici olarak sosyal mesafe	Aşı (1), ilaç (1), reçete (1),	3	3	2,38
Toplam		81	126	100

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları metaforlar 6 farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler sırasıyla (1) “*Koruyucu olarak sosyal mesafe*”, (2) “*Umut olarak sosyal mesafe*”, (3) “*Belirsizlik ve karamsarlık olarak sosyal mesafe*”, (4) “*Beden-bölüm işlevi olarak sosyal mesafe*”, (5) “*Ölçüt ve araç olarak sosyal mesafe*” ve (6) “*Tedavi edici olarak sosyal mesafe*” kategorileridir. Bu kategorilerden “*Koruyucu olarak sosyal mesafe*” kategorisinde 59 öğretmen adayı 34, “*Umut olarak sosyal mesafe*” kategorisinde 27 öğretmen adayı 20, “*Belirsizlik ve karamsarlık olarak sosyal mesafe*”, kategorisinde 19 öğretmen adayı 13, “*Beden-bölüm işlevi olarak sosyal mesafe*” kategorisinde 12 öğretmen adayı 5, “*Ölçüt ve araç olarak sosyal mesafe*”, kategorisinde 6 öğretmen adayı 6 ve “*Tedavi edici olarak sosyal mesafe*”, kategorisinde 3 öğretmen adayı 3 farklı metafor geliştirdikleri belirlenmiştir.

Kategori 1. Koruyucu olarak sosyal mesafe

Tablo 3 incelendiğinde bu kategori kapsamında sosyal mesafe kavramına yönelik sırasıyla “*kalkan (14), duvar (4), sağlık (4), çerçeve (3), ülke (3), ev (2), zırh (2), anayasa (1), anne (1), baba (1), baret (1), cankurtaran (1), can simidi (1), emniyet kemeri (1), evin çatısı (1), hijyen (1), izole (1) kahraman (1), kale (1), kanun (1), kaplumbağa (1), konut (1), koranak (1), koruma (1), kural (1), mahremiyet (1), maske (1), önlem (1), pencere (1), polis (1), trafik ışığı (1), trafik kuralı (1), yaş (1), yol (1)*” gibi çeşitli metaforların geliştirildiği görülmektedir. Bu kategorinin en fazla metaforun geliştirildiği kategori olarak dikkat çekmektedir. Bu kategori ile ilgili öğretmen adaylarının oluşturmuş oldukları örnek metafor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

“*Sosyal mesafe kalkan gibidir. Çünkü bizi başkasından gelecek hastalıklardan, kötülüklerden korur*” (Ö38).

“*Sosyal mesafe duvara benzer. Çünkü insanın kendi sağlığını koruması için insanlar ile arasına belirli bir sınır koyması gerekiyor*” (Ö12).

“*Sosyal mesafe sağlık gibidir. Çünkü sağlık bizim için hayati öneme sahiptir. Mesafeyi koruyamazsak sağlığımızı tehlikeye atmış oluruz*” (Ö86)

“*Sosyal mesafe çerçeve gibidir. Çünkü etrafımızdaki virüsten ve diğer hastalıklardan bizi korur*” (Ö92).

“*Sosyal mesafe bir ülke gibidir. Çünkü ülke sınırlarını ihlal eder ise kötü sonuçlar doğurabilir. Mesafeyi ihlal edersek hayatımıza mal olabilir*” (Ö33).

“*Sosyal mesafe ev gibidir. Çünkü güvenli, koruyucu, sessiz ve doğaldır*” (Ö98).

“*Sosyal mesafe üzerimize giydiğimiz zırh gibidir. Çünkü zırh bizi düşmanlardan koruduğu gibi aradaki mesafede bizim sağlığımızı korur*” (Ö9).

“*Sosyal mesafe anayasa gibidir. Çünkü uyulması gereken kurallar arasında ilk sıradadır ve insanı korur*” (Ö21).

“*Sosyal mesafe anne gibidir. Çünkü gelecek riske karşı korur*” (Ö3).

Kategori 2. Umut olarak sosyal mesafe

Tablo 3 incelendiğinde bu kategori altında sosyal mesafe kavramına yönelik sırasıyla “*Güneş (5), dua (2), su (2), umut (2), ağaç budama (1), ağaç dalı (1), arkadaş (1), bebek (1), bowling labutları (1), fırsat (1), gül (1), ihtiyaç (1), insan (1), öz saygı (1), saygı (1), sorumluluk (1), şefkat (1), temenni (1), yakın (1), yolculuk (1)* gibi çeşitli metaforların geliştirildiği görülmektedir. Bu kategori ile ilgili öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları örnek metafor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

“*Sosyal mesafe güneş gibidir. Çünkü daima hayat kaynağıdır. Uzaklaşsın ama ışığı hiç üzerinden kaybolmaz*” (Ö74).

“*Sosyal mesafe dua gibidir. Bizi kötülüklerden ve kötü olan her şeyden korurken ruhumuzu, bedenimizi, psikolojimizi de olumlu yönde etkiler*” (Ö95).

“*Sosyal mesafe su gibidir. Çünkü su içilmediğinde hasta olduğumuz gibi sosyal mesafe korunmayınca da hasta oluruz*” (Ö94).

“*Sosyal mesafe umut gibidir. Çünkü insan umutları olmadan yaşayamaz*” (Ö108).

“*Sosyal mesafe ağacı budama gibidir. Çünkü bir fidanın gelişebilmesi, büyüebilmesi için belirli bir bakıma ihtiyacı vardır*” (Ö44).

“*Sosyal mesafe ağaç dalları gibidir. Çünkü aralarındaki mesafe, onların sağlıklı ve verimli olmasını etkiler*” (Ö14).

“*Sosyal mesafe arkadaş gibidir. Çünkü kötü arkadaştan ne kadar uzak kalırsan o kadar iyidir. İyi arkadaştan ne kadar uzak kalırsan o kadar kötüdür*” (Ö109).

“Sosyal mesafe bebek gibidir. Çünkü o masumdur, yetişkinlerin umudu olmuştur” (Ö115).

“Sosyal mesafe fırsat gibidir çünkü sosyal mesafeye uyulunca her şey yeniden daha güzel olacak” (Ö65).

“Sosyal mesafe insanın kendine olan öz saygısı gibidir. Çünkü insan kendine saygı duydukça kendine ve çevresindekilere zarar vermemek adına umut olabilir” (Ö27).

“Sosyal mesafe sorumluluk gibidir. Çünkü hem kendin hem de başkalarının hayatlarını kurtarırısın” (Ö91).

Kategori 3. Belirsizlik ve karamsarlık olarak sosyal mesafe

Tablo 3 incelendiğinde bu kategori kapsamında sosyal mesafe kavramına yönelik sırasıyla “aşk (3), uçurum (3), uzak (3), aslan (1), ateş (1), cümle (1), çamur (1), düşman (1), hapishane (1), kirli el (1), oyuncu (1), üzüntü (1), trip (1)” gibi çeşitli metaforların geliştirildiği görülmektedir. Bu kategori ile ilgili öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları örnek metafor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

“Sosyal mesafe aşk gibidir. Çünkü kaçmak istesen bile kaçamazsın. O seni kendine çeker ve en sonunda ona mecbur kalırsın” (Ö8).

“Sosyal mesafe uçurum gibidir. Çünkü dikkatli olunmaz ise hayatımıza mal olabilir. Dikkatli olduğu zaman ise nefes alma kalitemizi etkilemektedir” (Ö70).

“Sosyal mesafe bir şeye uzak durmaya benzer. Çünkü kendimizi ve etrafımızdaki sevdiklerimizi insanları korumak zorundayız. Başka yolu da yoktur” (Ö85)

“Sosyal mesafe aslan gibidir. Çünkü herkes uzaktan bakarsan hayati tehliken olmaz fakat yakından bakmak istersen hayatın tehlikeye girebilir” (Ö96).

“Sosyal mesafe ateş gibidir. Çünkü fazla yaklaşırsan canını yakar, ateşin şiddetine göre yaklaşır isen ısıtır” (Ö10).

“Sosyal mesafe çamura benzer. Çünkü mesafeyi ne kadar korursan o kadar temiz kalırsın mesafe ne kadar fazla olursa çamurun sana sıçrama olayını en aza indirmiş olursun” (Ö28).

Kategori 4. Beden-bölüm işlevi olarak sosyal mesafe

Tablo 3 incelendiğinde bu kategori altında sosyal mesafe kavramına yönelik sırasıyla “hayat (6), nefes (2), yaşam (2), bilinç (1), düşünce (1)” gibi çeşitli metaforların geliştirildiği görülmektedir. Bu kategori ile ilgili öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları örnek metafor ifadeleri aşağıda verilmiştir

“Sosyal mesafe hayattır. Çünkü mesafenin korursan yaşarsın” (Ö36).

“Sosyal mesafe nefes gibidir. Çünkü seni hayata bağlar” (Ö116).

“Sosyal mesafe yaşam gibidir. Çünkü onun korunmasıyla bir nevi yaşam süremizi belirliyoruz” (Ö106).

“Sosyal mesafe bilinçtir. Çünkü bilince sahip bir insan ihtiyacı olmadığı zaman dışarı çıkmayan, ihtiyacı olduğu zaman ise diğer insanların ve kendini sağlığına dikkat eder” (Ö6).

“Sosyal mesafe düşünce gibidir. Çünkü yaşantılarımızı düşüncelerimiz yönlendirir” (Ö118).

Kategori 5. Ölçüt ve araç olarak sosyal mesafe

Tablo 3 incelendiğinde bu kategori altında sosyal mesafe kavramına yönelik sırasıyla “cetvel (1), alt-üst ilişkisi (1), mesafe (1), seviye (1), soba (1), tabela (1)” gibi

çeşitli metaforların geliştirildiği görülmektedir. Bu kategori ile ilgili öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları örnek metafor ifadeleri aşağıda verilmiştir

“Sosyal mesafe cetvel gibidir. Çünkü sayılar arasında belirenmiş uzaklık vardır. İnsanlar arasında da belirlenmiş uzaklık olmalıdır ki yaşam değeri olsun” (Ö60).

“Sosyal mesafe ast-üst ilişkisi gibidir. Çünkü nerede nasıl duracağını, konuşacağını bilmen gerekir. Bilmediğin takdirde kötü sonuçlar doğurabilir” (Ö20).

Kategori 6. Tedavi edici olarak sosyal mesafe

Tablo 3 incelendiğinde bu kategori altında sosyal mesafe kavramına yönelik sırasıyla “aşı (1), ilaç (1) ve reçete (1)” gibi çeşitli metaforların geliştirildiği görülmektedir. Bu kategori ile ilgili öğretmen adaylarının oluşturmuş oldukları örnek metafor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

“Sosyal mesafe aşıya benzer. Çünkü sosyal mesafemizi korursak hastalığa yakalanma riskimiz azalır, tıpkı aşının vücudumuzu hastalıklara karşı koruduğu gibi” (Ö103).

“Sosyal mesafe reçeteye benzer. Çünkü reçete de yazılan ilaçları doğru bir şekilde kullandığımızda daha erken şekilde iyileşip sağlığınıza kavuşuruz” (Ö39).

“Sosyal mesafe ilaç gibidir. Çünkü sosyal mesafe ilaç kullanmaksızın bulaşıcı hastalığı en aza indirmek demektir. "insanlara yaklaşmayın!" "insanlardan uzak durun!" sözleri eski zamanlarda hayata yansıyan zengin tabakanın alt tabaka insanlardan kaçınması değil, bilakis insanların virüsü birbirlerine yaymalarına azaltmanın sloganlarıdır. Bu şekilde hem kendimizi, çevremizi, ailemizi korumuş olur hem de diğer insanları koruruz” (Ö123)..

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde öğretmen adaylarının “sosyal mesafe kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Öğretmen adayları sosyal mesafe kavramını 81 farklı metafor kullanarak ifade ettikleri görülmüştür. Bu kadar farklı metafor geliştirmelerinde kavramı algılama biçimleri, aile yaşantıları (Koçak ve Harmancı, 2020), zekâ kapasiteleri, sosyo-ekonomik durumları, karakterleri, edinmiş oldukları yaşantı zenginlikleri gibi değişkenlerin etkilediği söylenebilir. Direkli-Tecirli vd., (2020)’in “Isaltion, quarantine, social distancing and mental health” çalışmalarında farklı kişilik özelliklerine sahip bireylerin sosyal mesafe uygulamalarına farklı tepkiler verdiği düşüncesi de bu sonucu desteklemektedir.

Öğretmen adayları “sosyal mesafe” kavramını en fazla “kalkan, hayat, güneş, duvar, sağlık, aşk, çerçeve, uçurum, uzak, ülke, dua, ev, nefes, su, umut, yaşam, zırh” kavramlarıyla ilişkilendirmişlerdir. Bu durum öğretmen adaylarının Kovid-19’un bulaşma riskini azaltmada sosyal mesafe kavramını benimsediklerini göstermektedir. Sosyal mesafe kavramını çeşitli kavramlar ile ifade etmeleri ise bu gerçekliği ortaya koyduğunu (Vernooij-Dassen vd., 2020) düşündürmektedir. Kovid-19 ile etkileşimi ifade eden bu kavramlar, koruyuculuğun, umudun, çaresizliğin, belirsizliğin birer ifadesi olarak kabul edilebilir. Nitekim bu kavramlardan en çok kullanılan kalkan kelimesi bir tazayyuk içinde kontrolü, güveni, umudu ve mücadeleyi göstermektedir. Evleri, sokakları, caddeleri, mahalleleri, alışveriş merkezlerini vb. birer mücadele alanı ve sosyal mesafeyi de sosyal yaşantının bir gerçeği olarak kabullendikleri söylenebilir.

Öğretmen adayların ürettikleri metaforlar ortak özelliklerine göre 6 farklı kategori altında toplanmıştır. Bu kategorilerden “koruyucu alan olarak sosyal mesafe” en çok

metafor geliştirdikleri alan olurken “tedavi edici alan olarak sosyal mesafe” ise en az metafor geliştirdikleri alan olmuştur. Koruyucu alan olarak sosyal mesafe kategorisinde öğretmen adayları 34 farklı metafor geliştirdikleri sonucuna varılmıştır. Bu metaforları sağlıklı yaşam ve sağlıklı kalma gibi gerekçelere dayandırarak belirttikleri görülmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının Kovid-19 aşısının olmadığı ve solunum damlacıklarıyla bulaştığı bir dönemde salgına karşı geleneksel koruyucu önlemlerin uygulanması sonucunda başarılı olunacağına (Wilder-Smith ve Freedman, 2020) inandıklarını göstermektedir. Bu bağlamda öğretmen adayları salgından daha çok korunabilmek için daha çok koruyucu tedbirlere uyulması gerektiği algısına da sahip oldukları ve sosyal mesafe kavramının negatif anlamından daha çok olumlu anlamda kullanmalarının bir sebebi olarak ifade edilebilir. Nihayetinde bir olguyu açıklamak buna neden olan daha önceki bir olgudan söz edilmesini gerekli kılmaktadır (Elster, 2010).

Umut alanı olarak sosyal mesafe kategorisinde öğretmen adaylarının, 20 farklı metafor ürettikleri görülmektedir. Bu kategoride salgının ve kendilerinin geleceğine ilişkin beklentilerini ifade ettikleri sonucuna varılmıştır. Öğretmen adaylarının salgının bir gün biteceğine ve sağlıkları için tehdit olmaktan çıkacağına dair güçlü umutlarının var olduğu söylenebilir. Kovid-19’un olumsuz sonuçlarını azaltmanın önemli olduğunu, bunun için sağlık ve risk arasında sosyal mesafeyi bir denge (Vernooij vd., 2020) unsuru olarak gördükleri belirtilebilir. Bu salgının insanlık için yeni fırsat oluşturacağı ve eskisinden daha iyi bir yaşam sunacağına inandıkları, böylece geleceğe umutla, güvenle baktıkları ifade edilebilir.

Belirsizlik ve karamsarlık alanı olarak sosyal mesafe kategorisinde öğretmen adayları 13 farklı metafor geliştirdikleri sonucuna varılmıştır. Öğretmen adayları salgın karşısında umutsuzluklarını ve çaresizliklerini ifade ettikleri görülmektedir. Bu durum sağlık problemlerine yönelik sosyal mesafenin uygulanması (Yalçın, 2016) umutsuzluğa kadar değişen duygusal tepkiler oluşturduğu (Levin, 2019) sonucuyla örtüşmektedir. Öğretmen adayları bu kategoride sosyal mesafe kavramının sözlükteki olumsuz anlamına uygun olarak kullandıkları söylenebilir. Sosyal mesafe kuralının insanın hareket etmesini kısıtladığından dolayı (Wilder-Smith ve Freedman, 2020) insanın kaygı düzeyini, (Taşdemir-Yiğitoğlu ve Vural, 2019:1958), çaresizliğini ve umutsuzluğunu artırdığı ifade edilebilir. Genel olarak sosyal mesafe kuralının uygulandığı insanlar, mevcut duruma alışık olmadıklarından (Suppawittaya vd., 2020) anksiyete ve depresif belirtiler gibi farklı duygusal tepkiler verebilmektedirler. Salgın ile ilgili belirsizlikler sosyal ve bireysel kaygıları artırdığı, can sıkıntısı, hayal kırıklığı, rahatsızlık, yalnızlık ve korku gibi davranış problemlerine sebep olduğu görüşleriyle (Direkli-Tecirli vd., 2020; Koçak ve Harmancı, 2020) örtüştüğü söylenebilir.

Beden bölüm işlev alanı olarak sosyal mesafe kategorisinde öğretmen adayları, 5 farklı metafor ürettikleri ve yaşam kalitesine etki eden kelimeler ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Öğretmen adayları bu kategoride sosyal mesafe kavramını yaşamın vazgeçilmez bir parçası olarak gördükleri söylenebilir. İnsanların sosyal mesafeyi varlıklarını sürdürebilmeleri için hayatlarının her anında ihtiyaç duydukları organların işlevlerine benzetmeleri bu kavramı içselleştirdiklerini düşündürmektedir. Hayatlarına ve yaşam kalitelerine etki eden beden bölümleri ile olumlu anlamda ilişkilendirmeleri yaşam açısından sosyal mesafe kavramına ne kadar önem verdiklerini göstermektedir. Toplumsal varlığı ifade eden sosyal mesafe ile kendi varlığını ifade eden beden arasındaki bu metaforik ilişkilendirme, toplumsal kuralları kendi varlıklarının devamı olarak algıladıkları sonucuna ulaştırmıştır.

Ölçüt ve araç alanı olarak sosyal mesafe kategorisinde öğretmen adayları 6 farklı metafor geliştirdikleri sonucuna varılmıştır. Öğretmen adayları bu kategoride Kovid-19 ile ilgili bir yargıyı varmak için bazı ölçüt ve araçlar kullanarak bilgi ve deneyimlerini ifade ettikleri söylenebilir.

Tedavi edici alanı olarak sosyal mesafe kategorisinde öğretmen adayları 3 farklı metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforlar diğer hastalıkların tedavisinde olduğu gibi tıbbi müdahaleye duyulan bir gereksinimi ortaya koymuştur. Çünkü aşılardan en başarılı halk sağlığı önlemlerinden bir olarak kabul edilmektedir (Hussain, 2019). Öğretmen adayları sosyal mesafeyi tıbbi bir müdahale safhası ve koruyucu bir çözüm yolu olarak algıladıkları sonucuna varılmıştır.

Bu sonuçlara bağlı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Anasınıfından başlayıp üniversite eğitimine kadar devam eden süreçte metafor, bir öğrenme ve öğretme tekniği (metafor tekniği) olarak yararlanılabilir.

2. Metaforlar, sosyal problemlerin tanımlanmasında, çözümlenmesinde ve bireylerin zihinsel sorunlarını anlamada kullanılabilir.

3. Metaforlar, bireylerin ve toplumların yaşamsal deneyimlerini belirlemede bir araç olarak kullanılabilir.

KAYNAKLAR

- Ahn, J. H., & Kwon, J. Y. (2007). A study of metaphor and metonymy of hand. *Journal of Language Science, 14*, 195-215.
- Arslan, M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, 171*, 100-108.
- Bonde, L. O. (2005). "Finding a new place" metaphor and narrative in one cancer survivor's BMGIM therapy. *Nordic Journal of Music Therapy, 14*(2), 137-154.
- Direkli-Tecirli, N., Ucuz, G., & Özel, F. (2020). İzolasyon, karantina, sosyal mesafe ve ruh sağlığı. *The Bulletin of Legal Medicine, 25*, 32-38.
- Elster, J. (2010). *Sosyal davranışı açıklamak (Çev: Olcay Sevimli-Macide Ö. Karaduman)*. Phonix.
- Gediktaş-Bozkurt, E. (2012). *Sağlık çalışanlarının hastane, hasta, kalite, hasta güvenliği ve riske bakış açılarının metafor analizi ile değerlendirilmesi* (Tez No.331283) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi –İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Huremovic, D. (2019). Social distancing, quarantine and isolation. D. Huremovic (Eds.), *Psychiatry of pandemics a mental health response to infection outbreak* (pp. 85-94). Springer.
- Hussain, S. (2019). Immunization and vaccination. D. Huremovic (Eds.), *Psychiatry of pandemic a mental health response to infection outbreak* (pp. 153-177). Springer.
- Jia, L., & Smith, E. R. (2013). Distance makes the metaphor grow stronger: A psychological distance model of metaphor use. *Journal of Experimental Social Psychology, 49*(3), 492-497.
- Kale, E., & Çiçek, Ü. (2015). Hemşirelerin kendi mesleklerine ilişkin metafor algıları. *Journal of Health and Nursing Management, 3*(2), 142-151.
- Koçak, Z., & Harmancı, H. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde ailede ruh sağlığı. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5*, 183-207.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2015). *Metaforlar hayat, anlam ve dil (Çev. Gökhan Yavuz Demir)*. İthaki.

- Landau, M. J., Meier, B. P., & Keefer, L. A. (2010). A metaphor-enriched social cognition psychological bulletin. *American Psychological Association*, 136 (6), 1045–1067.
- Levin, J. (2019). Mental health care for survivors and healthcare workers in the aftermath of an outbreak. D. Huremovic (Eds.), *Psychiatry of pandemics a mental health response to infection outbreak* (pp. 124-141). Springer.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis. An expanded source book (Second edition)*. Thousand Oaks. Sage Publications.
- Ricoeur, P. (1978). *The rule of metaphor multidisciplinary studies of the creation of meaning in language*. Routledge & Kegan Paul.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Educational Administration: Theory and Practice*, 55, 459-496.
- Seefeldt, C., Castle, S., & Falconer, R. C. (2015). Okul öncesi/ilkokul çocukları için sosyal bilgiler öğretimi, S. Coşkun-Keskin (Çev.Eds). Nobel Yayınevi.
- Suppawittaya, P., Yiemphat, P., & Yasri, P. (2020). Effects of social distancing, self-quarantine and self-isolation during the COVID-19 pandemic on people's well-being, and how to cope with it. *International Journal of Science and Healthcare Research*, 5(2), 12-20.
- Taşdemir-Yiğitoğlu, G., & Vural, B. K. (2019). Toplum sığınmacı bireylerle ilgili sosyal mesafe ve kaygı durumlarının belirlenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 11(18), 1941-1969.
- Taşkın, E. O., Şen, F. S., Özmen, E., & Aydemir, Ö. (2006). Kırsal kesimde depresyonlu hastalara yönelik tutumlar: sosyal mesafe ve etkileyen etmenler. *Psychiatry in Türkiye*, 8(1), 11-17.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Vernooij-Dassen, M., Verhey, F., & Lapid, M. (2020). The risks of social distancing for older adults: a call to balance. *International Psychogeriatrics*, 32(10), 1235-1237.
- Wilder-Smith, A., & Feerman, D. O. (2020). Isolation, quarantine, social distancing and community containment: Pivotal role for old-style public health measures in the novel coronavirus (2019-nCoV) outbreak. *Journal of Travel Medicine*, 27(2), 1-4.
- Yalçın, Ö. (2016, 17-19 Kasım). Sosyal mesafenin örtük ölçümü: diyalojik benlik kuramı açısından dil biçimini eşleştirme (Kongre sunumu). *I. Sosyal Psikolojik Kongresi*. Ankara
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N., Özer, E., & Fettahoğlu, R. (2020). Sağlık yönetici kavramına ilişkin bir metafor analizi. *Journal of Social Sciences of Muş Alparslan University*, 115-124.

Extended Abstract

Societies have been exposed to pandemic in certain periods of history. They took measures against these epidemics and continued their lives. It has caused people to die, decline in health levels, and decrease their quality of life. Today, outbreaks continue to threaten the inhabitants of the global village. With the Covid-19 outbreak, people have left their normal living conditions behind. They created new living conditions by taking

measures such as social distance, masks and hygiene. Covid-19 seems to affect many areas, from social life to education.

Purpose

The aim of this study is to reveal the perceptions of pre-service teachers studying in the department of social studies education towards the concept of "social distance".

Method

The research was carried out using the phenomenological design, one of the qualitative methods. Using the phenomenology design, this study tried to reveal the perceptions and experiences of the teacher candidates about the concept of social distance. The study group consists of 126 participants who study in the Social Studies Education Department of the Bayburt Faculty of Education in the 2019-2020 academic year. Participants' perceptions of the concept of "social distance" were collected using a semi-structured interview form. In order to determine the opinions of teacher candidates participating in the study on the concept of social distance, "social distance ..... e / a is similar to /; because ...." semi-structured forms were given. The teacher candidates were asked to write their metaphors about the concept of social distance together with the justification.

The data obtained from the participants were analyzed by content analysis. The main purpose of content analysis is to reach the concepts and relationships to explain the data collected. While analyzing and evaluating the content, it was analyzed by considering five stages. These stages are; (1) naming metaphors, (2) eliminating and refining metaphors, (3) compiling and developing categories, (4) ensuring validity and reliability, and (5) transferring data to computer environment and presentation.

Results

The metaphors that the teacher candidates included in the study had regarding the concept of social distance were presented under two main headings. These titles; Findings are given under "the metaphors that pre-service teachers developed regarding the concept of social distance" and the metaphor categories that pre-service teachers developed regarding the concept of social distance".

It was observed that the participants produced a total of 81 valid metaphors regarding the concept of social distance. When these metaphors are examined, it is seen that they generally have a positive perception. Participants expressed the concept of social distance mostly with the metaphors of shield, then life, sun, wall and health, respectively. Apart from that, the metaphors that the concept of social distance is mostly compared to are love, frame, abyss, distant and country, respectively.

The metaphors developed by the participants were collected in 6 different categories. These categories are respectively (1) "social distance as protective", (2) "social distance as hope", (3) "social distancing as uncertainty and pessimism", (4) "social distance as body-division function", (5) "The therapeutically social distancing categories and (6) "Social distancing as a criterion and a tool".

Discussion and Conclusion

As a result of the study, it was determined that the participants produced 81 metaphors regarding the concept of "social distance". Although the dictionary meanings of the concept of social distance are negative, it has been observed that they generally express it positively. It is assumed that the perception styles of the participants, their family life, their intellectual capacity and their wealth of life have an effect on this. Participants mostly associated the concept of "social distance" with the concepts of "shield, life, sun, wall, health, love, frame, cliff, far, country, prayer, home, breath, water, hope, life, armor". It shows that pre-service teachers are aware that disconnecting the physical contact of Covid-19, the most effective way to break the chain of transmission is social distance. It is also a consequence that the concept of social distance cannot be expressed in a single concept. The most common use of these concepts as a metaphor shows control, trust, hope and struggle in fear. Although the dictionary meaning of the concept of social distance is negative, the fact that they are expressed in positive words is attributed to having a factor that protects their health.

In the category of social distance as a protective field, it is the category where the participants mostly produced metaphors. It was concluded that they expressed the metaphors in this category by giving reasons such as healthy life and staying healthy. In the social distance category as an area of helplessness, it is seen that the participants express their despair and despair in the face of Covid-19. It was concluded that the long-term application of social distance causes emotional reactions ranging from hopelessness.

In the social distance category as a field of hope, it is seen that the participants associate these metaphors with their expectations about their lives. It was concluded that the teacher candidates expressed their beliefs, hopes and moths that the Covid-19 epidemic would one day end and that it would no longer be a threat to their health. It was concluded that in the category of social distance as a body part function area, the participants saw the concept of social distance as a part of life with these metaphors they developed. These metaphors make people think that they accept what they need in every moment of life as a necessity in order to survive.

In the social distance category as the therapeutic area, it is seen that the participants associate these metaphors with a need for medical intervention as in the treatment of other diseases. It is important in terms of showing that social distance is perceived as a medical intervention. As a result of the study, it was seen that the participants expressed the concept of social distance in a positive way, although the dictionary meanings were negative. It was determined that they saw the concept of social distance as more protective, hopeful and therapeutic. Again, it was concluded that the participants expressed the concept of social distance as the perception of hopelessness and despair that evoke negativity, as in a dictionary sense.

Etik Kurul Belgesi: Bayburt Üniversitesi, Bayburt Eğitim Fakültesi Dekanlığına başvurulmuş ve 16/07/2020-13418 tarihi ve sayısı ile gerekli izinler alınmıştır.